

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جرائم علیه امنیت و آسایش عمومی

محمدرضا واعظی

مدرس دانشگاه

انتشارات جاودانه

سرشناسه : واعظی نژاد، محمدرضا، ۱۳۴۹-
 عنوان و نام پدیدآور : جرایم علیه امنیت و آسایش عمومی / مؤلف: محمدرضا واعظی نژاد
 مشخصات نشر : تهران: جاودانه، جنگل، ۱۳۹۷
 مشخصات ظاهری : ۱۶۰ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۱۵۸-۵۹۶-۸
 وضعیت فهرست نویسی : فیپا
 موضوع : حقوق جزا- - ایران
 موضوع : Criminal Law- - Iran
 موضوع : جرایم علیه امنیت عمومی- - ایران
 موضوع : Offenses Against Public Safety- - Iran
 موضوع : مجازات- - ایران
 موضوع : Punishment- - Iran
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۷ ج ۲۴ / ۳۸۰۰ KMH
 رده بندی دیوین : ۳۴۵/۵۵
 شماره کتابشناسی ملی : ۵۱۲۱

عنوان کتاب: جرایم علیه امنیت و آسایش عمومی

مؤلف: محمدرضا واعظی نژاد

ناشر: انتشارات جاودانه، جنگل

ناظر فنی: امین لشکری

نوبت و سال چاپ: اول، ۱۳۹۷

قطع و تیراژ: وزیری، ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۵۸-۵۹۶-۸

[http:// www.jangal.com](http://www.jangal.com)

[email: info@junglepub.org](mailto:info@junglepub.org)

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۸۶۱۱۵-۹-۶۶۴۸۲۸۳۰

۰۳۱-۳۳۲۰۵۰۰۵-۳۳۲۰۳۸۰۰-۹

«حق چاپ برای مؤلف محفوظ است»

عنوان	صفحه
مقدمه	

بخش اول: جرایم علیه امنیت کشور

فصل اول: جرایم علیه امنیت کشور مستوجب حد	۳
مبحث اول: محاربه	۳
گفتار اول: تعریف و مفهوم محاربه	۳
گفتار دوم: عناصر تشکیل دهنده جرم محاربه	۴
الف) عنصر قانونی محاربه	۴
ب) عنصر مادی محاربه	۴
۱- رفتار فیزیکی جرم محاربه	۴
۲- شرایط و اوضاع و احوال لازم برای تحقق جرم محاربه	۵
۳- نتیجه حاصله	۶
ج) عنصر روانی (معنوی) جرم محاربه	۷
گفتار سوم: دست به اسلحه بردن، به منظور دفاع و مقابله با محاربین	۸
گفتار چهارم: راهزنی و سرقت مسلحانه بطریق	۸
گفتار پنجم: مجازات محاربه	۱۰
گفتار ششم: اثبات محاربه	۱۴
گفتار هفتم: توبه محارب	۱۴
گفتار هشتم: شروع به محاربه	۱۵
گفتار نهم: معاونت در محاربه	۱۵
مبحث دوم: افساد فی الارض	۱۶
گفتار اول: تعریف و مفهوم افساد فی الارض	۱۶
گفتار دوم: عناصر تشکیل دهنده جرم افساد فی الارض	۱۶
الف) رکن قانونی افساد فی الارض	۱۶
ب) رکن مادی جرم مفسد فی الارض	۱۷
ج) رکن معنوی جرم مفسد فی الارض	۱۸
گفتار سوم: مجازات افساد فی الارض	۱۹
مبحث سوم: بغی	۲۰
گفتار اول: تعریف و مفهوم بغی	۲۰
گفتار دوم: عناصر تشکیل دهنده جرم بغی	۲۰
الف) رکن قانونی جرم بغی	۲۰

- ب) رکن مادی جرم بغی..... ۲۱
- ج) رکن معنوی جرم بغی..... ۲۲
- گفتار سوم: دستگیری گروه باغی قبل از درگیری و استفاده از سلاح..... ۲۲
- گفتار چهارم: مجازات بغی..... ۲۳
- گفتار پنجم: فرق محارب و باغی..... ۲۴
- سؤالات چهار گزینه‌ای فصل اول (بخش اول)..... ۲۵
- فصل دوم: جرایم بر ضد امنیت داخلی و خارجی کشور مستوجب تعزیر..... ۳۳**
- مبحث اول: تشکیل یا اداره یا عضویت در دسته یا جمعیت به قصد بر هم زدن امنیت کشور..... ۳۳
- گفتار اول: تشکیل یا اداره دسته یا جمعیت به قصد بر هم زدن امنیت کشور..... ۳۳
- گفتار دوم: عضویت در دسته یا جمعیت به قصد بر هم زدن امنیت کشور..... ۳۵
- مبحث دوم: تبلیغ علیه نظام یا به نفع گروه‌های مخالف نظام..... ۳۷
- مبحث سوم: تحریک..... ۴۱
- گفتار اول: تحریک نیروهای رزمده یا اشخاصی که در خدمت نیروهای مسلح هستند..... ۴۱
- گفتار دوم: تحریک مردم..... ۴۲
- مبحث چهارم: جاسوسی و جرایم وابسته به آن..... ۴۴
- ۱- مطلع کردن و افشای اسرار، به اشخاص فاقد صلاحیت..... ۴۵
- ۲- جاسوسی در قلمرو ایران، به نفع یک دولت یحانه و به ضرر دولت بیگانه دیگر..... ۴۸
- ۳- ورود به اماکن ممنوعه، برای سرقت یا نقشه‌برداری یا کذب اطلاعات..... ۴۹
- ۴- جمع‌آوری اطلاعات طبقه‌بندی شده..... ۵۱
- ۵- تخلیه اطلاعاتی در اثر بی‌مبالاتی در حفظ اطلاعات طبقه‌بندی شده..... ۵۳
- ۶- مخفی نمودن جاسوسان و نیز شناسایی و معرفی آنها جهت تسویه حساب به دولت خصم..... ۵۵
- ۷- جاسوسی رایانه‌ای..... ۵۷
- مبحث پنجم: همکاری با دول خارجی متخاصم..... ۵۸
- مبحث ششم: تهدید به بمب‌گذاری هواپیما، کشتی و وسایل نقلیه عمومی..... ۵۹
- مبحث هفتم: کیفیات مشدده و مخففه مجازات در جرایم علیه امنیت کشور..... ۶۰
- گفتار اول: تخفیف یا معافیت از مجازات به سبب همکاری با مأمورین دولتی..... ۶۰
- گفتار دوم: تشدید مجازات به سبب ارتکاب جرم در زمان جنگ..... ۶۱
- سؤالات چهار گزینه‌ای فصل دوم (بخش اول)..... ۶۲
- فصل سوم: سایر جرایم علیه امنیت کشور..... ۶۸**
- مبحث اول: اهانت (توهین)..... ۶۸
- گفتار اول: توهین به مقدسات مذهبی..... ۷۰

گفتار دوم: توهین به بنیان‌گذار جمهوری اسلامی و مقام معظم رهبری.....	۷۳
گفتار سوم: توهین به سایر مقامات دولتی ایران.....	۷۳
گفتار چهارم: توهین به مقامات سیاسی خارجی.....	۷۴
مبحث دوم: سوءقصد به جان مقامات سیاسی.....	۷۶
گفتار اول: سوءقصد به جان مقامات سیاسی یا مذهبی داخلی.....	۷۶
گفتار دوم: سوءقصد به جان مقامات سیاسی خارجی.....	۷۶
مبحث سوم: تخریب.....	۷۸
گفتار اول: دهنوم تخریب.....	۷۸
گفتار دوم: برخ از مصادیق تخریب.....	۷۹
مبحث چهارم: تبانی برای ارتکاب جرایم علیه امنیت.....	۸۲
مبحث پنجم: شاع اکاذیب.....	۸۵
مبحث ششم: تظاهرات زنجیره‌ای و هیاهو و جنجال.....	۸۷
سؤالات چهار گزینه‌ای فصل سوم (بخش اول).....	۸۹

بخش دوم: جرایم علیه آسایش عمومی

فصل اول: قلب سکه و ترویج سکه ضرب.....	۹۴
مبحث اول: ساختن سکه تقلبی و ترویج آن.....	۹۵
گفتار اول: ساختن سکه تقلبی طلا و نقره و ترویج آن.....	۹۵
گفتار دوم: ساختن سکه تقلبی غیر طلا و نقره و ترویج آن.....	۹۶
مبحث دوم: مخدوش کردن سکه طلا و نقره.....	۹۸
مبحث سوم: موارد معافیت از مجازات یا تخفیف آن.....	۱۰۰
سؤالات چهار گزینه‌ای فصل اول (بخش دوم).....	۱۰۱
فصل دوم: جعل و تزویر و استفاده از سند مجعول.....	۱۰۶
مبحث اول: کلیات و مفهوم جعل.....	۱۰۶
مبحث دوم: ارکان تشکیل‌دهنده جرم جعل.....	۱۰۸
الف) رکن قانونی.....	۱۰۸
ب) رکن مادی.....	۱۰۸
ج) رکن روانی (معنوی).....	۱۰۹
مبحث سوم: مصادیق جعل مادی مذکور در ماده ۵۲۳ ق.م.ا «تعزیرات».....	۱۱۰
۱- ساختن نوشته یا سند.....	۱۱۰
۲- ساختن مهر یا امضای اشخاص رسمی یا غیررسمی.....	۱۱۰
۳- خراشیدن یا تراشیدن.....	۱۱۱

۴- قلم بردن.....	۱۱۱
۵- الحاق.....	۱۱۱
۶- محو کردن.....	۱۱۲
۷- اثبات کردن.....	۱۱۲
۸- سیاه کردن.....	۱۱۲
۹- تقدیم یا تأخیر تاریخ سند نسبت به تاریخ حقیقی آن.....	۱۱۲
۱۰- الصاق نوشته‌ای به نوشته دیگر.....	۱۱۳
۱۱- به کار بردن مهر دیگری بدون اجازه صاحب آن.....	۱۱۳
مبحث چهارم: انواع جعل.....	۱۱۴
۱- جعل مادی.....	۱۱۴
۲- جعل مفادی یا معنوی.....	۱۱۴
مبحث پنجم: استفاده از سند مجرمانه.....	۱۱۷
مبحث ششم: سایر مصادیق جرم جعل.....	۱۱۸
سؤالات چهار گزینه‌ای فصل دوم (بخش دوم).....	۱۲۴
فصل سوم: رشاء و ارتشاء.....	۱۳۰
مبحث اول: تعریف بزه رشاء و ارتشاء.....	۱۳۱
مبحث دوم: عناصر تشکیل دهنده بزه رشاء و ارتشاء.....	۱۳۳
الف) عنصر قانونی رشاء و ارتشاء.....	۱۳۳
ب) عنصر مادی رشاء و ارتشاء.....	۱۳۵
۱- رفتار فیزیکی جرایم رشاء و ارتشاء.....	۱۳۵
۲- شرایط و اوضاع و احوال لازم برای تحقق جرایم رشاء و ارتشاء.....	۱۳۶
ج) عنصر معنوی رشاء و ارتشاء.....	۱۳۸
مبحث سوم: شروع به ارتکاب رشاء و ارتشاء.....	۱۳۹
مبحث چهارم: مجازات راشی و مرتشی.....	۱۴۰
الف) مجازات مرتشی (ارتشاء).....	۱۴۰
ب) مجازات راشی (رشاء).....	۱۴۱
مبحث پنجم: موارد تشدید مجازات مرتشی.....	۱۴۳
مبحث ششم: موارد تخفیف و معافیت از مجازات برای راشی.....	۱۴۴
سؤالات چهار گزینه‌ای فصل سوم (بخش دوم).....	۱۴۷
فهرست منابع.....	۱۵۰

مقدمه

با حمد و سپاس بی کران به درگاه خداوند عالمیان، که فرصتی پدید آمد تا قلم و کاغذ و منابع علمی و قوانین مربوطه را در خدمت گرفته و نوشته‌ای با عنوان «جرایم علیه امنیت و آسایش» که برگرفته از قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ و قانون مجازات اسلامی «تعزیرات» مصوب ۱۳۷۵ می‌باشد تقدیم نمایم.

کتابی که پیش رو دارید، در دو بخش تنظیم شده؛ که بخش نخست، به جرایم علیه امنیت و بخش دوم به جرایم علیه آسایش عمومی اختصاص دارد.

جرائم علیه امنیت، در کنار جرایم علیه آسایش عمومی مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد. چون در بسیاری از جنبه‌ها بین آنها شباهت وجود دارد، هرچند در مواردی هم، با یکدیگر تفاوت دارند.

جرایم علیه امنیت، جرایمی هستند که موجب ضرر و صدمه به حاکمیت، جامعه و مصالح عمومی و تمامیت ارضی کشور می‌شود و گاهی ممکن است به‌طور غیرمستقیم منافع خصوصی و شخصی افراد را به خطر اندازد. در واقع هدف مستقیم مرتکبین جرایم علیه امنیت، ملت و حکومت می‌باشد.

جرایم علیه آسایش عمومی، جرایمی هستند که آسایش و امنیت جامعه را به مخاطره می‌اندازند و در نتیجه موجب سلب اعتماد مردم می‌شوند.

ساختار این کتاب بسیار آسان و ساده تنظیم شد، و تلاش شده است تا مطالب به شکل روان و خلاصه، همراه با سؤالات چهارگزینه‌ای که غالباً در امتحان به آزمون‌های کارشناسی دانشگاه پیام نور، وکالت، کارشناسی ارشد و دکتری می‌باشد تهیه و تقدیم گردد.

در پایان لازم به ذکر است که در تهیه اثر مزبور، علاوه بر انعکاس دیدگاه‌های اینجانب، از مجموعه قوانین حقوقی و آثار ارزشمند اساتید ارجمند این رشته در جمله؛ آقایان دکتر حسین میر محمد صادقی، دکتر ضیاءالدین پیمانی، دکتر محمدرضا الهی منش و آقای محسن مرادی اوجقاز، دکتر عباس زراعت، دکتر هوشنگ شامبیانی، دکتر ایرج گلدوزیان، دکتر مهدی سالاری، آقای بابک فرهی و دیگر اساتید محترم حقوق و برخی دیگر از آثار و تقریرات مرتبط بهره گرفته شده است.

محمدرضا واعظی نژاد

مدرس دانشگاه آزاد و پیام نور شهرستان مهدی شهر